

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ ГАЛУЗІ МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА

Переклад текстів галузі мистецтвознавства вимагає від перекладача особливих навичок та вмінь. Тексти такого типу мають власний термінологічний апарат, дуже розвинену систему художніх образів, які необхідно передати у перекладі та взаємодіють з чисельними культурологічними артефактами. Чітке розуміння особливостей перекладу термінів мистецтвознавства робить інтерпретацію тексту більш адекватною і сприяє ознайомленню з досягненнями різних галузей культурного життя.

Під час аналізу перекладу як процесу та як результату у різних аспектах, можна передбачити, що об'єктом перекладу тексту мистецтвознавчої галузі завжди є текст. Однак, текст цікавить не тільки як певна поєднання тих або інших мовних явищ (фонем, слів, граматичних структур), але і як самостійний феномен, що має ознаки, релевантні для перекладу. Саме ці ознаки дозволяють перекладачу обирати загальну стратегію перекладацьких дій [1, с. 242].

Перед тим, як приступати до перекладу тексту мистецтвознавчої тематики, слід звернути увагу на перекладацький аналіз. Тут важливо дотримуватися наступної методики. Процес аналізу складається з трьох етапів: перший етап – це уважне, багаторазове вчитування тексту та виявлення загальних жанрово-стилістичних особливостей тексту; зокрема, для нехудожніх текстів потрібно визначити функціональний стиль та мовленнєвий жанр. На цьому ж етапі виявляються процесові параметри комунікації – тип жанровості (полемічність тощо), а для «образу автора» – епічність, драматичність, ліричність. На другому етапі в тексті встановлюється внутрішня структура способу комунікацій у творі, тобто на яких композиційно-мовленнєвих формах побудовано виклад змісту. Другий етап допомагає зрозуміти типову синтаксичну організацію тексту, а також типовий для нього лексичне оформлення. На третьому етапі аналізується конкретний текст мови в межах виявленої на першому та другому етапах типової схеми способу викладу змісту [2, с. 5]. Переклад будь-якого тексту, в нашому випадку мистецтвознавчої галузі, має мати загальний контекст, відступати від якого перекладач не має права, щоб уникнути смислових втрат та викривлення сенсу оригіналу.

Таким чином, слід дотримуватися послідовності перекладу мистецтвознавчих текстів. Спочатку – це читання тексту, ознайомлення із загальним змістом, не даючись до деталей. В процесі первинного ознайомлення із змістом тексту не виключається і деяка аналітична робота. Наступним етапом роботи з текстом є аналітичне розуміння: розуміння окремих слів, виявлення граматичних форм, складних конструкцій, лексичних зворотів, виявлення жаргонних термінів. З цією метою проводиться повторне повільне читання тексту з його аналізом. Перш ніж приступити до відтворення (перекладу) тексту на рідну мову слід пам'ятати про характерні помилки, зокрема: намагання перекласти всі елементи речення в тій послідовності, в якій вони подані в тексті іноземною мовою; ігнорування контексту, як засобу встановлення значення того чи іншого слова, відшукування в словнику значення кожного незрозумілого слова; неправильний вибір за словником значення слова; пошук слова в словнику до того, як прочитано весь текст; недооцінювання ролі мовної догадки, намагання перекласти речення до розуміння загального змісту тексту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Алексеева, И. С. Введение в перевод [Текст] / И. С. Алексеева. – М. : Издательский центр «Академия», 2004. – 352 с.
2. Брандес, М. П. Стиль и перевод [Текст] / М. П. Брандес. – М. : Высшая школа, 1989. – 127 с.